

Briuselis, 2023 m. gruodžio 11 d.
(OR. en)

16761/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0389(NLE)

SCH-EVAL 258
FRONT 416
COMIX 585

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2023 m. gruodžio 11 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 16155/23

Dalykas: Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriame pateikiama rekomendacija dėl trūkumų, nustatytų 2022 m. vertinant, kaip **Portugalija** taiko Šengeno *acquis* nuostatas **išorės sienų valdymo** srityje, šalinimo

Delegacijoms priede pateikiamas 2023 m. gruodžio 10–11 d. posėdyje Tarybos priimtas Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriame pateikiama rekomendacija dėl trūkumų, nustatytų 2022 m. vertinant, kaip Portugalija taiko Šengeno *acquis* nuostatas išorės sienų valdymo srityje, šalinimo.

Pagal 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 1053/2013 15 straipsnio 3 dalį ši rekomendacija bus perduota Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams.

Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriame pateikiama

REKOMENDACIJA

**dėl trūkumų, nustatytų 2022 m. vertinant, kaip Portugalija taiko Šengeno *acquis* nuostatas
išorės sienų valdymo srityje, šalinimo**

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. spalio 7 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1053/2013, kuriuo sukuriamas tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmas ir panaikinamas 1998 m. rugsėjo 16 d. Vykdomojo komiteto sprendimas, įsteigiantis Šengeno įvertinimo ir įgyvendinimo nuolatinį komitetą¹, ypač į jo 15 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2022 m. lapkričio mėn. atliktas su Portugalija susijęs Šengeno vertinimas išorės sienų valdymo srityje. Atlikus vertinimą, Komisijos įgyvendinimo sprendimu [C(2023) 4300] priimta ataskaita, kurioje pateiktos išvados bei įvertinimas ir nurodyta atliekant vertinimą nustatyta geriausia praktika ir trūkumai;

¹ OL L 295, 2013 11 6, p. 27.

- (2) turėtų būti pateiktos rekomendacijos dėl taisomųjų veiksmų, kurių turi imtis Portugalija, kad pašalintų atliekant vertinimą nustatytus trūkumus. Atsižvelgiant į tai, kad svarbu laikytis Šengeno *acquis*, visų pirma išorės sienų apsaugos ir atvykstančių asmenų patikrinimų vykdymo, pirmiausia turėtų būti įgyvendintos rekomendacijos, susijusios su Europos integruoto sienų valdymo nacionaliniu valdymu (1), tarpžinybiniu bendradarbiavimu (4), rizikos analize (8), nacionaline padėties vaizdo sistema (13), žmogiškaisiais ištekliais (15), specializuotais ir žinių atnaujinimo mokymais (16 ir 17) ir dokumentų klastojimo nustatymu (18 ir 19);
- (3) šis sprendimas turėtų būti perduotas Europos Parlamentui ir valstybių narių nacionaliniams parlamentams;
- (4) Tarybos reglamentas (ES) 2022/922¹ taikomas nuo 2022 m. spalio 1 d. Pagal to reglamento 31 straipsnio 3 dalį su vertinimo ataskaitomis ir rekomendacijomis susijusi tolesnė ir stebėsenos veikla, pradedant nuo veiksmų planų pateikimo, turėtų būti vykdoma pagal Reglamentą (ES) 2022/922;
- (5) per du mėnesius nuo šio sprendimo priėmimo Portugalija pagal Tarybos reglamento (ES) 2022/922 21 straipsnio 1 dalį turėtų parengti visų rekomendacijų įgyvendinimo ir vertinimo ataskaitoje nustatytų trūkumų pašalinimo veiksmų planą. Portugalija tą veiksmų planą turėtų pateikti Komisijai ir Tarybai,

¹ 2022 m. birželio 9 d. Tarybos reglamentas (ES) 2022/922 dėl tikrinimo, kaip taikoma Šengeno *acquis*, vertinimo ir stebėsenos mechanizmo sukūrimo ir veikimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1053/2013, OL L 160, 2022 6 15, p. 1.

REKOMENDUOJA:

Portugalijai imtis toliau nurodytų veiksmų.

1. **Europos integruotas sienų valdymas.** Skubiai nustatyti strateginį sienų kontrolės koordinavimą (patikrinimai kertant sieną ir sienų stebėjimas) ir skirti pakankamai parengtų darbuotojų, kad būtų užtikrintas veiksmingas Europos integruoto sienų valdymo valdymas ir nuosekli nacionalinė horizontaliųjų sienų kontrolės funkcijų, pavyzdžiui, kokybės kontrolės mechanizmo, pažeidžiamumo vertinimo, vienodo procedūrų taikymo, mokymo, rizikos analizės ir informacijos valdymo, apžvalga ir koordinavimas.
2. **Nacionalinis kokybės kontrolės mechanizmas ir pažeidžiamumo vertinimas.** Užtikrinti veiksmingą nacionalinio kokybės kontrolės mechanizmo, apimančio visas sienų valdymo procese dalyvaujančias nacionalines institucijas, įgyvendinimą; užtikrinti, kad sienų kontrolės procedūros būtų sistemingai vertinamos pagal nacionalinį kokybės kontrolės mechanizmą Imigracijos ir sienos apsaugos tarnybai netekus kompetencijos ir ją perdavus.
3. **Nacionalinis kokybės kontrolės mechanizmas ir pažeidžiamumo vertinimas.** Sukurti būtinus nacionalinius pajėgumus teikti visus prašomus duomenis, susijusius su pažeidžiamumo vertinimu, visų pirma susijusius su sienų stebėjimu iš oro ir sienų kontrolės pajėgumų planavimu.

4. **Tarpžinybinis bendradarbiavimas.** Užtikrinti veiksmingą visų nacionalinių institucijų, dalyvaujančių sienų valdyme, tarpžinybinį bendradarbiavimą, visų pirma įgyvendinant EUROSUR bendradarbiavimo protokolo ir Imigracijos ir sienos apsaugos tarnybos bei Mokesčių ir muitinės institucijos bendradarbiavimo protokolo nuostatas ir sudarant konkrečius susitarimus ir metinius veiksmų planus, apimančius aiškius veiksmus, atsakingas įstaigas, terminus, stebėsenos mechanizmą, vertinimą ir taisomuosius veiksmus, kad būtų laikomasi Reglamento (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų 12 straipsnio 1 dalies kartu su 3 straipsnio 1 dalies e punktu ir 7 straipsnio 1 dalimi¹.
5. **Rizikos analizė.** Nustatyti ir įgyvendinti standartizuotą rizikos analizės produktą, susijusių su patikrinimais kertant oro ir jūrų sienas, visų pirma rizikos profilių ir rodiklių, susijusių su išorės sieną kertančiais asmenimis ir transporto priemonėmis, rengimo procedūrą, kurią turi įgyvendinti visi atitinkami suinteresuotieji subjektai.
6. **Rizikos analizė.** Parengti ir įgyvendinti nacionalinę rizikos analizės metodiką pagal bendros integruotos rizikos analizės modelį, kuri apimtų patikrinimus kertant sieną bei sienų stebėjimą ir visas nacionalines valdžios institucijas, dalyvaujančias vykdant sienų kontrolę, siekiant užtikrinti bendrą požiūrį į rizikos analizę visais jų organizacinių struktūrų lygmenimis.
7. **Rizikos analizė.** Parengti nacionalinį strateginės rizikos analizės produktą, apimančią patikrinimus kertant sieną ir sienų stebėjimą.

¹ 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624, *OL L 295, 2019 11 14, p. 1–131*.

8. **Rizikos analizė.** Užtikrinti rizikos analizės praktinio taikymo tvarumą ir vienodumą: parengti ir įgyvendinti nacionalinę rizikos analizės mokymo programą, grindžiamą bendrosios integruotos rizikos analizės modeliu, kuriuo galėtų naudotis visų lygių analitikai; didinti darbuotojų, paskirtų atlikti rizikos analizės užduotį visais atitinkamų sienų kontrolės institucijų organizacinių struktūrų lygmenimis, skaičių; nustatyti standartizuotą dalijimosi rizikos analizės produktais visų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų organizacinių struktūrų visais lygmenimis procedūrą, kaip reikalaujama pagal Šengeno sienų kodekso¹ 15 ir 16 straipsnius.
9. **Rizikos analizė.** Nacionalinėje Respublikos gvardijoje įgyvendinti bendros integruotos rizikos analizės modelį, kad būtų galima atlikti sienų stebėjimo rizikos analizę, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų 29 straipsnio 1 dalyje.
10. **EUROSUR.** Užtikrinti, kad apie visus per patikrinimo kertant sieną procedūras nustatytus incidentus būtų pranešta beveik tikruoju laiku Nacionaliniam koordinavimo centrui.
11. **EUROSUR.** Sukurti EUROSUR operatyvinį lygmenį, įtraukiant atitinkamą informaciją iš visų nacionalinių institucijų, dalyvaujančių jūrų stebėjimo veikloje (jūrų policijos, karinio jūrų laivyno ir oro pajėgų).
12. **EUROSUR.** Sukurti ir papildyti EUROSUR analitinį lygmenį pagal Reglamento (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų 24 straipsnio 1 dalies c punktą.
13. **Nacionalinė padėties vaizdo sistema.** Pagal Reglamento (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų 25 straipsnio 2 dalies e punktą sukurti išsamią ir visapusišką nacionalinę padėties vaizdo sistemą, įtraukiant atitinkamą informaciją iš visų atitinkamų institucijų, susijusių su sienų kontrole (Imigracijos ir sienos apsaugos tarnybos, jūrų policijos, karinio jūrų laivyno, oro pajėgų).

¹ 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (kodifikuota redakcija), *OL L 77, 2016 3 23, p. 1.*

14. **Nacionaliniai pajėgumų didinimo planas.** Parengti nacionalinį pajėgumų didinimo planą, į kurį būtų įtraukti visi atitinkami visų nacionalinių institucijų, dalyvaujančių sienų valdyme, duomenys.
15. **Žmogiškieji ištekliai.** Užtikrinti pakankamą darbuotojų skaičių remiantis nacionaliniu strateginiu žmogiškųjų išteklių planu, kad būtų galima užtikrinti veiksmingą, aukštą ir vienodą patikrinimų kertant sieną prie išorės sienų lygį.
16. **Specializuoti ir žinių atnaujinimo mokymai.** Sukurti reguliarią ir sistemingą patikrinimų kertant sieną procedūrų žinių atnaujinimo sistemą, įskaitant ekspertines žinias apie dokumentus, ir užtikrinti pajėgumus nacionaliniu lygmeniu reguliariai rengti šiuos mokymus sienos apsaugos pareigūnams; užtikrinti, kad žinios, įgytos FRONTEX rengiamuose specialiuose mokymuose, būtų tinkamai perduotos atitinkamiems darbuotojams.
17. **Specializuoti ir žinių atnaujinimo mokymai.** Toliau plėtoti viešojo saugumo policijai ir nacionalinei Respublikos gvardijai skirtas mokymo programas pagal FRONTEX bendrą pagrindinę mokymo programą, siekiant suteikti pakankamai žinių ir praktinės patirties, kad būtų galima vykdyti veiksmingus patikrinimus kertant sieną ir sienų stebėjimą pagal Šengeno sienų kodeksą; mokymai turėtų būti rengiami reguliariai pagal metinį planą; jie turėtų apimti pirmos ir antros linijos patikrinimus kertant sieną, rizikos analizę, dokumentų klastojimo nustatymą, įrangos naudojimą ir kitus susijusius dalykus.
18. **Dokumentų klastojimo nustatymas.** Užtikrinti, kad visuose sienos perėjimo punktuose būtų pakankamas parengtų dokumentų ekspertų skaičius.
19. **Dokumentų klastojimo nustatymas.** Užtikrinti, kad visuose sienos perėjimo punktuose būtų galima naudotis visa reikiama įranga dokumentų klastojimui nustatyti atliekant pirmos ir antros linijos patikrinimus kertant sieną ir kad ji būtų sistemingai naudojama, kad būtų užtikrintas gebėjimas nustatyti suklastotus dokumentus.

20. **Sienų stebėjimo įranga.** Parengti ir įgyvendinti sienų stebėjimui naudojamo kilnojamojo turto įsigijimo, priežiūros ir modernizavimo planą ir modernizuoti įrangą pagal planą, be kita ko, veiksmingai naudojant ES finansavimo priemones.
21. **Nenumatytų atvejų planavimas.** Peržiūrėti nacionalinį nenumatytų atvejų planą, kad į jį būtų įtraukti visi būtini komponentai, kad būtų galima visapusiškai reaguoti į galimas ekstremaliąsias situacijas prie išorės sienų.
22. **Patikrinimų kertant sieną kokybė ir procedūra.** Gerinti trečiųjų šalių piliečių pirmos linijos patikrinimų kertant sieną kokybę ir užtikrinti vienodą ir aukštą patikrinimų kertant sieną lygį.
23. **Patikrinimų kertant sieną kokybė ir procedūra.** Atlikti išsamius trečiųjų šalių piliečių, kurie naudojami automatizuotos sienų kontrolės vartais, patikrinimus pagal Šengeno sienų kodekso 8 straipsnio 3 dalį.
24. **Patikrinimų kertant sieną kokybė ir procedūra.** Atnaujinti programinę įrangą „Passe“, kad būtų užtikrintas tinkamas kelionės dokumentų autentiškumo patikrinimas pagal Šengeno sienų kodekso 8 straipsnio 2 ir 3 dalis.
25. **Įgulos ir keleivių nominalūs patikrinimai prie jūrų sienų.** Parengti automatizuotą įgulos ir keleivių sąrašų tikrinimo sprendimą, kad būtų galima veiksmingai atlikti patikrinimus prie jūrų sienų.
26. **Vizų tvarkymas pasienyje.** Užtikrinti, kad vizos ES piliečių šeimos nariams pasienyje būtų išduodamos nemokamai, kaip nustatyta Direktyvos 2004/38/EB¹ 5 straipsnio 2 dalyje.
27. **Vežėjų atsakomybė.** Sukurti automatinę išankstinės informacijos apie keleivius sistemą, kad būtų išvengta tvarkymo rankiniu būdu ir pagerinta patikrinimų kertant sieną kokybė.

¹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičianti Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinanti direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, *OL L 158, 2004 4 30, p. 77.*

28. **Vežėjų atsakomybė.** Užtikrinti, kad būtų imtasi visų būtinų priemonių, įpareigojančių oro vežėjus perduoti išankstinę informaciją apie keleivius, kad asmenys būtų tikrinami prie išorės sienų, ir taikyti sankcijas toms bendrovėms, kurios nesilaiko savo teisinių įsipareigojimų, kaip reikalaujama pagal 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyvą 2004/82/EB¹, pavyzdžiui, nustatant įgyvendinimo gaires vežėjams ir griežtesnę baudų, skiriamų už nuolatinę išankstinės informacijos apie keleivius neperdavimą, sistemą.
29. **Jūrų sienos stebėjimas.** Gerinti kaimyninių vietos ir regioninių padalinių bendradarbiavimą ir informuotumą apie padėtį veiksmingiau dalijantis informacija apie išteklių padėtį ir kitais aktualiais duomenimis, susijusiais su informuotumu apie padėtį; pagerinti vietos ir regioninių padalinių galimybes prisijungti prie integruotos priežiūros, vadovavimo ir kontrolės sistemos (SIVICC).
30. **Lisabonos oro uostas.** Užtikrinti, kad Lisabonos oro uoste būtų pakankamai sienos apsaugos pareigūnų, kurie galėtų atlikti patikrinimus kertant sieną ir dalyvauti tęstiniame mokyme.
31. **Lisabonos oro uostas.** Patobulinti antros linijos patikrinimo procedūras Lisabonos oro uoste, kad būtų sutrumpintas keleivių, kuriems taikomas antros linijos patikrinimas, laukimo laikas.
32. **Lisabonos oro uostas.** Suteikti reikiamą įrangą ir personalą antros linijos patikrinimams Lisabonos oro uosto 2 terminale atlikti.
33. **Lisabonos oro uostas.** Užtikrinti privalomą biometrinių duomenų patikrinimą Vizų informacinėje sistemoje Lisabonos oro uoste pagal Šengeno sienų kodekso 8 straipsnio 3 dalies b punktą.

¹ 2004 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva 2004/82/EB dėl vežėjų įpareigojimo perduoti keleivių duomenis, *OL L 261, 2004 8 6, p. 24.*

34. **Lisabonos uostas.** Pagerinti pirmos ir antros linijos pasienio kontrolės infrastruktūrą ir įrangą Lisabonos uoste ir įrengti pakankamai kabinų, kad būtų galima atlikti veiksmingus patikrinimus kertant sieną.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė
